

УДК 656.072

Райда І.М.

ст. викл. каф. ТТ НУ «Запорізька політехніка»

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАСАЖИРСЬКИХ АВТОБУСНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТЕРИТОРІЯМИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Починаючи з 2015 року, коли був прийнятий Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», об'єднані територіальні громади (ОТГ) набувають все більшої значущості, як складові децентралізованого устрою держави. За цей час ОТГ підтвердили свою ефективність в управлінні підконтрольними територіями та стали набагато зрозумілішими для їх населення. За даними веб-сайту «Децентралізація» (<https://decentralization.gov.ua/gromada>) станом на 14 квітня 2020 року на території України нараховувалось 982 ОТГ.

Завдяки можливості самостійно регулювати фінансові надходження та розподіляти їх витрати, ОТГ в змозі швидко реагувати на найактуальніші проблеми розвитку своїх територій. До переліку таких проблем, зокрема, входять і пасажирські автобусні перевезення. Забезпечення можливості комфортного та безпечного пересування мешканців територією ОТГ сприймається суспільством як прояв реальних дій влади щодо поліпшення умов проживання. Приклади такої діяльності є й в Запорізькій області.

У 2018-2019 роках до Національного університету «Запорізька політехніка» звернулися Широківська та Чернігівська об'єднані територіальні громади Запорізької області з проханням виконати дослідження щодо доцільності та можливості створення мережі автобусних маршрутів для обслуговування мешканців відповідних ОТГ. Фахівцями кафедри «Транспортні технології» НУ «Запорізька політехніка» у межах укладених договорів з ОТГ був виконаний комплекс робіт зі створення мережі автобусних маршрутів загального користування, які не виходять за межі територій ОТГ з максимальним урахуванням місцевих особливостей та характеру пасажиропотоків, особливостей розвитку дорожніх мереж територій. Для запропонованих до відкриття маршрутів були також розроблені й паспорти з врахуванням побажань замовників щодо розкладів руху на маршрутах.

Незважаючи на отримані задовільні результати, потрібно відзначити певні складнощі, які виникли в територіальних громадах при імplementації результатів проведених наукових досліджень щодо відкриття рекомендованих приміських автобусних маршрутів загального користування. Вини, перш за все, стосуються недосконалості існуючого законодавства.

Основним документом, який визначає правові основи та регламентує діяльність транспорту в Україні, є Закон України «Про автомобільний транспорт». Цей документ у ст. 7 визначає, що «Забезпечення організації пасажирських перевезень покладається ... на приміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі району, – на районні державні адміністрації» [1]. Втім, інший документ, а саме постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 р. № 1081 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування» (зі змінами, у редакції станом на 14.04.2020 р.) у п. 4 визначає, що «Організатором перевезень на автобусному маршруті загального користування є ... виконавчий орган місцевої ради об'єднаної територіальної громади сіл, селищ, міст – на маршруті, що проходить у межах території об'єднаної територіальної громади (міський чи приміський маршрут)» [2].

Ця юридична неузгодженість у визначенні організатора перевезень на приміському автобусному маршруті стала суттєвою перешкодою для організації нових приміських автобусних маршрутів загального користування на території Широківської ОТГ, яка охоплює частину території Запорізького району Запорізької області. Тож, виконавчі органи ОТГ, відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» не можуть виступати організатором перевезень, а значить і замовником проведення науково-дослідних робіт з цього питання. У випадку з Чернігівською ОТГ, яка цілком охоплює територію Чернігівського району Запорізької області, подібної проблеми не виникало.

Таким чином, правові основи організації регулярних пасажирських перевезень автомобільним транспортом на маршрутах, які не виходять за межі територій об'єднаних територіальних громад, потребують узгодження з метою забезпечення наявності у територій реальних можливостей організації транспортного сполучення між їх населеними пунктами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Про автомобільний транспорт : Закон України від 05.04.2001 №2344-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 22. ст.105.

2. Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 р. № 1081. Дата оновлення: 17.03.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1081-2008-%D0%BF/ed20180317> (дата звернення: 15.04.2020).